

präsens entsprechend. Z. B. *Dolgo sem bil bolan, zdaj sem se pa, hvala Bogu, spet ozdravil* (opomina vredna je v tem stavku zveza logiškega perfekta s čestico *zdaj*, očitiden dokaz, da je ta perfekt sedanjski čas. Op. piščeva). *Sovražnik nam je mesto oblegel, da ne more nihče vun.* Ujema se torej slovenščina tudi v rabi logiškega perfekta popolnoma z grščino, latinščino, nemščino, samó da v slovenščini prav kakor v latinščini ista oblika rabi zajedno kot historiški perfekt. (Dalje prihodnjč.)

LISTEK.

„Dijaški koledar“. — Koledarska književnost slovenska, ki se kaj lepo razvija v poslednjih letih, pomnožila se je iz nova za lično knjižico, katero je pod gorenjim naslovom izdala „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani. „Dijaški koledar“ se ne priporoča samó po elegantni obliki, nego tudi po bogati vsebini, sestavljeni jako srečno, kakor priznavamo drage volje. Poleg navadnih koledarskih stvarij obseza namreč ročopis cesarske rodovine, astronomiske beležke, ključ za določitev vremena, lestvico za pristojbino kolkov (morda bi utegnila bolje rabiti beseda „kolkovina“), žrebanja avstrijskih sreček, znamenek vrednosti kovinskega denarja, poštno pristojbino za pisma in brzojavni tarif. Nató čitamo životopis pokojnega Miklošiča, „Dijaški prijatelj“ pa navaja pojasnila o srednji šoli, vzprejemu v srednje šole, zrelostnih izkušnjah, šolnini, ustanovah ter našteva srednja učilišča po Slovenskem, šole za umetniško in strokovno izobrazbo, trgovske šole, strokovne šole za živinozdravstvo in vojaške učilnice. Potem je prirejenih nekoliko strani za učitelje in sošolce in za zapisek domačih nalog. Daljna vsebina: Počitnice na srednjih šolah; zapisek knjig; razreditev šolskih ur; evropski vladarji; sveta brata Ciril in Metod; glagolica in cirilica; jezik staroslovenski; književno delovanje sv. Cirila in Metoda; srbska in ruska azbuka; oznanila. Sevéda je tudi beležkam odločeno dovolj prostora. Knjižico krasí izbornó pogojena podoba Miklošičeva, napravljena po zadnji fotografiji slavnega pokojnika. — Vzpričo tolike vsebine nikakor ne dvojimo, da si to najnovejše podjetje pridobi dôkaj prijateljev v dijakih slovenskih, in zató veselo pozdravljamo „Dijaškega koledarja“ prvi letnik, želèč mu še obilo naslednikov. Cena izvodu je 80 kr., po pošti 85 kr.; kdor naroči skupaj 10 izvodov, dobí jednega po vrhu. Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in po vseh knjigarnah slovenskih.

„Pred 125 leti. Zanimivosti iz prve dobe c. kr. kmetijskega društva v Gorici.“ — Takó se imenuje knjižica, obsežna nekaj nad dve tiskani póli, katero je o priliki kmetijske in gozdarske razstave v Gorici svojim rojakom posvetil g. Ernest Klavžar. Dne 4. ržnega cveta t. l je bilo ravno 125 let, odkar je cesarica Marija Terezija ustanovila c. kr. kmetijsko društvo v Gorici, katero si je v svoji prvi seji dne 27. vélikega srpana 1765. vzdelo naslov „C. kr. kmetijska družba v pokneženih grofijah goriški in gradiški“ (Società d' Agricoltura nelle principate Contee di Gorizia e Gradisca). Prvi predsednik mu je bil grof Ivan Gašper Lanthieri Paratico, štelo pa je iz početka za svoje ude zgolj plemiče. Pozneje je povabilo duhovščino po deželi, naj pospešuje društveno delovanje, in je tudi že drugo leto vzprejelo prvega kmeta v svojo zvezo. Za prvo društveno kmetovišče si je najela družba holmec Rafut za goriškim gradom in si leta 1770. pridobila

tudi svoje poskuševališče. Knjižica pripoveduje mimo drugega o različnih darilih za kmetovalske namene, o pisanih in tiskanih poukih, o kmetovalskih novostih i. t. d. — Po smrti prvega predsednika je vodil družbo podpredsednik grof Strassoldo, potem grof Frančišek Thurn (della Torre) in grof Ivan Krst. Coronini-Cronberg, leta 1826, pa je bil imenovan za predsednika grof Mihael Coronini-Cronberg. Leta 1822. so vzprejeli v odbor našega rojaka monsignora Valentina Staniča, ki je bil muogokrat tudi predsednikov namestnik, leta 1833. pa so imenovali za predsednika gôri imenovanega grofa Ivana Krst. Coroninija, in leta 1837. kneza-nadškofa Frančiška Ksaverija Lušina. Potem so predsedovali društvu zaporedoma Jožef pl. Persa, Avguštin baron Codelli, Aleksander pl. Clariciui, in sedaj mu načeluje deželni glavár Frančišek grof Coronini-Cronberg.

Iz tega tesnega pregleda se vidi, kakó skrbno je g. pisatelj porabil različne viře za svoj spis; uverjeni smo, da ga bode rad čital vsakdo, kdor se zanima za domačo zgodovino v obče in za kmetijsko družbo goriško posebe. Knjižica je zanimiva od prve do zadnje strani.

O rokopisni ostalini Davorina Trstenjaka nam piše g. Anton Brezovnik, učitelj v Vojniku, to-le: V 7. in 8. številki lanskega »Zvona« našteva g. Aud. Fekonja Dav. Trstenjakove rokopisne ostaline. Dovolite, da Vam pošljem tudi jaz dva taka rokopisa. Oba sta namenjena kot »vezilo« za god. Prvo »Mein lieber Ignatius«, namenjeno je Ig. Orožnu, stolnemu dekanu v Mariboru, drugo »Kaj je iz starih pisem znanega o početku cirkve sv. Miklavža?« moji malenkosti.

Obe pismi obravnavata zgodovino »Volčjaka« (dolinice v župniji starotrški pri Slovenjemgradci¹⁾) in v tem dolu stoječih cerkvá Sv. Miklavža in Sv. Urbana.

Prvo pismo je podaril g. Orožnu, da bi je porabil pri svoji zgodovini lavantinske škofije, drugo pa méni, ker je v rokopisu večkrat imenovani »hanzičhof« moja rojstvena hiša.

Omenjena »Franz-Josef-Ritterja« sta Fr. Juvančič, bivši dekan v Novi Cerkvi in A. Žuža, bivši dekan na Laškem. Obe župniji sta bogato dotirani«. — Takó g. Brezovnik. Radi ponatisnemo oba lista, ker imata izvestno zgodovinsko vrednost, in sicer ju priobčimo brez sléharne izpremembe. Prvo pismo g. Ignaciju Orožnu slóve:

Mein lieber Ignatius!

Als Präsent zu deinem Namensfest verchre ich Dir eine geschichtliche Skizze der Altenmarkser Filialkirche St. Nicolaus in Wolfspach.

Sie liegt in einem ziemlich angenehmen Thale, eine halbe Stunde unter Sille am Bache Sečnica, welcher am nördlichen Abhang des Plešivec oder St. Ursulaberges entspringt, bei den Filialen St. Nicolaus u. St. Urban vorbeifliesst, und oberhalb Pameče sich in die Missling ergiesst.

Die Sečnica wird schon vor dem Jahre 1189 im Codex Pradit. monast. St Pauli cap. 85 erwähnt. Um dieselbe Zeit schenkte Dominus Henricus de Truchsen X mansus, u. Dominus Otto de Truchsen II mansus dem Stifte St. Paul.²⁾

Diese mansus müssen aber früher Eigenthum des Spanheimer Grafen Bernhard gewesen sein, da ich in Ludwig Webers (deines einstigen Lehrers) Urkundensammlung

¹⁾ Ljudstvo imenuje to dolino »Zabenkracarsko dolino (graben)«.

²⁾ Nach einer im k. k. H. H. u. Staatsarchive aufbewahrten Urkunde dto. 1196 17. Juni, Lateran bestätigt Papst Celestin III dem Abten Ulrich den Besitz sämmtlicher Güter, unter diesen wird auch »villa Seciniz« genannt. Fontes rerum austr. 2 Abth. Diplom. acta 29 Band pag. 101. Mit Urkunde dto. Völkermarkt 10. Juni 1251 verachtet Seifried von Mahrenberg auf alle »munitiones« in die Hände des Abtes Leutold von St. Paul, welche seine Vorfahren unrechtmässig bei der Kirche in Wolfsbach sich angeeignet haben. Copialbuch von St. Paul fol. 93.